הגמרא מביאה שיטה אחרת בדעת רמי בר חמא: **רַב זְבִיד מַתְנֵי הָכִי** – שנה את דברי רמי בר חמא כך, **אָמַר רָמִי בַּר חָמָא, הַמְּחַמֵּר אַחַר בָּהֶמָה בַּשַּׁבָּת**, אם עשה זאת **בְּשׁוֹגֵג אֵינוֹ חַיָּיב חַטָּאת**, משום שלמדים מעבודה זרה שאינו חייב חטאת עד שיעשה מעשה בגופו, אבל אם עשה זאת **בְּמֵזִיד חַיָּיב סְקִילָה**, מפני שהוקש 'אתה ובהמתך' (שמות כ ט), ולמדים שאף מלאכה הנעשית על ידי בהמתו חייב עליה.

מַתְיִב – הקשה **רָבָא** על רמי בר חמא, הלא שנינו במשנה (סנהדרין סו.), **הַמְּחַלֵּל אֶת הַשַּׁבָּת בְּדָבָר שֶׁחַיָּיבִין עַל שִׁגְגָתוֹ חַטָּאת, חַיָּיבִין עַל זְדוֹנוֹ סְקִילָה**, ויש לדייק מדברי המשנה, שדווקא דבר שחייבים על שגגתו חטאת חייבים על זדונו סקילה, **הָא** – אבל דבר שֶׁאֵין **חַיָּיבִין עַל זְדוֹנוֹ סְקִילָה**, וממילא במחמר שאמר רמי בר חמא שאין חייבין על שגגתו חטאת, אף לא יתחייב במזיד סקילה. מתרצת הגמרא: **מִי קָתָנֵי הָא אֵין חַיָּיבִין כו'** – וכי שנה התנא בפירוש, שכל דבר שאין חייבים על שגגתו חטאת אין חייבין על זדונו סקילה, והרי התנא אמר רק שכל שחייבים על שגגתו חטאת חייבים על זדונו סקילה, ויש לומר דְּהָכִי קָאָמַר – שכך כוונת התנא לומר, שכל **דָּבָר שֶׁחַיָּיבִין עַל שִׁגְגָתוֹ חַטָּאת** בהכרח **חַיָּיבִין עַל זְדוֹנוֹ סְקִילָה**, אך דבר שאין חייבין על שגגתו חטאת, אינו בהכרח שחייבים על זדונו סקילה, וּמכל מקום **יֵשׁ דָּבָר שֶׁאֵין חַיָּיבִין עַל שִׁגְגָתוֹ חַטָּאת** וְאף על פי כן **חַיָּיבִין עַל זְדוֹנוֹ סְקִילָה, וּמַאי נִיהוּ** – ומהו דבר זה, זהו **מְחַמֵּר**, וכדברי רמי בר חמא שאין חייבים על שגגתו חטאת וחייבים על זדונו סקילה.

הגמרא מביאה שיטה נוספת בדין מחמר בשבת. אומרת הגמרא: **רָבָא אָחוּהַ** [–אחיו] **דְּרַב מָרִי בַּר רָחֵל, וְאָמְרִי לָהּ** – ויש שאמרו שרבא היה **אֲבוּהַ** [–אביו] **דְּרַב מָרִי בַּר רָחֵל**.

קודם שמביאה הגמרא את דבריו, מבררת הגמרא אם יתכן שהיה רבא אביו של רב מרי בר רחל. מקשה הגמרא: **לִישָׁנָא בַּתְרָא** – ללשון השניה שרבא היה אביו של רב מרי, **קַשְׁיָא הָא דְּרַב אַכְּשְׁרֵיהּ לְרַב מָרִי בַּר רָחֵל** – קשה מה שאמרו ביבמות (מה:) שרב הכשיר את רב מרי בר רחל, **וּמַנְּיֵיהּ בְּפוּרְסֵיהּ דְּכַבָּל** – ומנהו להיות שוטר על הציבור בבבל על אף שהיה אביו נכרי, ומבואר שלא היה אביו מישראל, ואם כן איך יתכן לומר שרבא היה אביו. מתרצת הגמרא: **דֵּילְמָא** – שמא, **תְּרֵי** – שני **מָרֵי בַּר רָחֵל הֲווּ**, שהאחד רבא היה אביו, והשני אביו היה גוי.

הגמרא חוזרת לסוגייתנו: ואותו רבא **הָוָה מַתְנֵי לְהָא שְׁמַעְתָּתָא** – היה שונה שמועה זו **מְשָׁמֵיהּ** [–בשמו] **דְּרַבִּי יוֹחָנָן, לְפָטוּר**. וכך שנה, **אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, הַמְּחַמֵּר בְּהֶמְתּוֹ בַּשַּׁבָּת** בין בשוגג ובין במזיד **פָּטוּר מִכְּלוּם. בְּשׁוֹגֵג לֹא מַחַיְיב חַטָּאת**, משום **דְּהוּקְּשָׁה כָּל הַתּוֹרָה כּוּלָּהּ לַעֲבוֹדָה זָרָה**, וכשם שבעבודה זרה אינו חייב חטאת עד שיעשה מעשה בגופו, אף בכל התורה אינו חייב חטאת עד שיעשה מעשה בגופו. **וּבְמֵזִיד נַמִּי לֹא מְיַחַיְיב** סקילה, משום **דְּתַנָּן** – ששנינו במשנה (סנהדרין סו.) **הַמְּחַלֵּל אֶת הַשַּׁבָּת בְּדָבָר שֶׁחַיָּיבִין עַל שִׁגְגָתוֹ חַטָּאת וְעַל זְדוֹנוֹ סְקִילָה**, ויש לדייק מדברי המשנה, שדווקא דבר שחייבים על שגגתו חטאת חייבים על זדונו סקילה, **הָא** – אבל אם **אֵין חַיָּיבִין עַל שִׁגְגָתוֹ חַטָּאת, אֵין חַיָּיבִין עַל זְדוֹנוֹ סְקִילָה**, ולכך כיון שמחמר פטור על שגגתו מחטאת, אינו חייב על זדונו סקילה.

ממשיך רבא בשם רבי יוחנן: **בְּלָאו נַמִּי לֹא מְיַחַיְיב** – אף אין לחייבו במלקות משום הלאו הנאמר בפסוק (שמות ב ז) 'לֹא תַעֲשֶׂה כָּל מְלָאכָה אַתָּה וגו' וּבְהֶמְתֶּךָ', משום **דְּלָאו הָוָה לֵיהּ** – הרי הוא **לָאו שֶׁנִּיתַּן לְאַזְהָרַת מִיתַת בֵּית דִּין** – לאו שבא להזהיר על דבר שהעובר עליו חייב מיתה בבית דין, **וְכָל לָאו שֶׁנִּיתַּן לְאַזְהָרַת מִיתַת בֵּית דִּין, אֵין לוֹקִין עָלָיו**, כיון שעיקר האזהרה לא נאמרה אלא לענין שאם יעבור על האזהרה יתחייב מיתה, ולכך אף באופן שאין בו חיוב מיתה מכל מקום אין לוקין עליו.

וַאֲפִילּוּ לְמַאן דְּאָמַר – לדעת רבי ישמעאל (מכות יג:) שסובר, שלוקין על לאו שניתן לאזהרת מיתה, מכל מקום המחמר אינו לוקה, משום שלאו של מחמר אינו לאו גמור שלוקים עליו. שכן אם היה זה לאו גמור, לִיכְתּוֹב רַחֲמָנָא – היה לתורה לכתוב, 'לֹא תַעֲשֶׂה כָּל מְלָאכָה וּבְהֶמְתֶּךָ', ותיבת 'אַתָּה' לָמָּה לִי, אלא ודאי בא הכתוב לחלק ולומר, שדווקא הוּא נִיהוּ דְּמִיחַיַּיב – שרק כשהוא עושה את המלאכה לבדו, אז הוא עובר על לאו גמור ולוקה, אבל במלאכה הנעשית על ידי בְּהֶמְתּוֹ [דהיינו מחמר], לֹא מִיחַיַּיב – אין זה לאו גמור ואינו לוקה עליו.

שנינו במשנה: הַגִּיעַ לֶחָצֵר הַחִיצוֹנָה נוטל את הכלים הניטלין בשבת. ושאינן ניטלין בשבת, מתיר את החבלים והן נופלים מאליהן. הגמרא דנה בכלי זכוכית שאי אפשר להפילם לארץ מחשש שישברו, מה תקנתם: אָמַר רַב הוּנָא, הָיְתָה בְּהֶמְתּוֹ טְעוּנָה כְּלֵי זְכוּכִית, באופן שאינו רשאי ליטלם בידיו מעל הבהמה, מֵבִיא כָּרִים וּכְסָתוֹת וּמַנִּיחַ תַּחְתֶּיהָ, וּמַתִּיר הַחֲבָלִים וְהַשַּׁקִּין נוֹפְלִים. שואלת הגמרא: מדוע לא התיר רב הונא ליטול את הכלים בידים, וְהָאֲנַן תְּנַן – והרי שנינו במשנתנו, נוֹטֵל אֶת הַכֵּלִים הַנִּיטָּלִין בַּשַּׁבָּת, וכלי זכוכית הרי הם כלים הניטלין בשבת. מתרצת הגמרא: כִּי קָאָמַר רַב הוּנָא שמתיר את החבלים והשקים נופלים ואינו רשאי ליטלם בידים, בְּקָרֵנֵי דְּאוּמְנָא – בקרנות זכוכית של מקיזי דם, דְּלֹא חָזְיָא לֵיהּ – שאינם ראויים בשבת לכלום, מפני שמאוסים הם, ולכך אסור ליטלם בידים מעל הבהמה.

שואלת הגמרא: איך התיר רב הונא להניח כרים וכסתות כדי שיפלו הכלים עליהם, וְהָא קָא מְבַטֵּל כְּלֵי מֵהֵיכָנוֹ – והרי הוא אוסר את הכרים בטלטול, ומבטלם משימוש שהיו ראויים לו קודם לכן, והרי הוא כסותר את הכלי. מתרצת הגמרא: דברי רב הונא נאמרו בְּשִׁלְיֵי זוּטְרֵי – במשאות קטנים, שלאחר שיפלו על הכרים וכסתות יכול לשמוט את הכר מתחתם עד שיגיעו לארץ, ונמצא שלא אסר את הכר בטלטול לכל השבת, ואינו מבטלו משימושו הראוי לו.

הגמרא מקשה על רב הונא מברייתא: מֵיתִיבִי, הָיְתָה בְּהֶמְתּוֹ טְעוּנָה מֶבֶל וַעֲשָׁשִׁיּוֹת – חתיכות עבות של זכוכית, מַתִּיר אֶת הַחֲבָלִים, וְהַשַּׁקִּין נוֹפְלִין, וְאַף עַל פִּי שֶׁהַזכוכיות מְשֻׁתַּבְּרִין אסור לו להסירם בידו מהבהמה. ומוכח מהברייתא, שאסור לתת כרים תחתיהם בכדי שיפלו עליהם הכלים. מתרצת הגמרא: הָתָם – שם בברייתא מדובר בְּכוּלְּהָא – בחתיכות עבות של זכוכית, שעומדות לעשות מהם חלונות, וכיון שלבסוף כשיתיכו אותם, יחתכו אותם לחתיכות קטנות, אין הפסד בשבירתם, ולכך לא התירו להביא כרים ולהניח תחתם. ומביאה הגמרא סמך לתירוץ זה: דַּיְקָא נַמִּי – וכתירוץ זה מדויק, מִדְּקָתָנֵי דּוּמְיָא דְּמֶבֶל – מכך שנקט התנא עששיות וטבל יחדיו, שמשמע שדומים הם, ויש ללמוד מכך, מַה מֶּבֶל דְּלֹא חָזֵי לֵיהּ – שבשם שטבל אינו ראוי לשימוש בשבת כלל, אַף הָכָא – העששיות האמורות בברייתא, נַמִּי לֹא חָזֵי לֵיהּ – גם כן מדובר כשאין העששיות ראויות כלל לשימוש בשבת, כיון שמדובר בחתיכות עבות של זכוכית. מבררת הגמרא: וּלְפִי זה מַאי – מה הפירוש 'אַף עַל פִּי שֶׁמְּשֻׁתַּבְּרִין' שאמרה הברייתא, והלא מכיון שאין הפסד בשבירתם מה החידוש בזה. מתרצת הגמרא: מַהוּ דְּתֵימָא – שמא תהא סבור לומר, שמכיון שודאי בעת שבירתם ניתזים ניצוצות שאינם ראויים לכלום, ואם כן יש הפסד מועט בעת שבירתם, שמא לְהֶפְסֵד מוּעָט נַמִּי חָשְׁשׁוּ, והתירו להניח כרים תחת העששיות, קָא מַשְׁמַע לָן – השמיענו הברייתא, שאין הדין כן, שלא התירו להניח כרים משום הפסד מועט כזה.

הגמרא מביאה ברייתא הדנה בענין זה: תַּנְיָא, רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחַי אוֹמֵר, הָיְתָה בְּהֶמְתּוֹ טְעוּנָה שְׁלִיחַ – משא שֶׁל תְּבוּאָה של טבל, ואינו יכול ליטול אותה בידיו כיון שהיא מוקצה, הרי הוא מַנִּיחַ רֹאשׁוֹ תַּחְתֶּיהָ [–תחת המשא], וּמְסַלְּקוֹ לְצַד אַחֵר, וְהוּא נוֹפֵל מֵאֵלָיו. ממשיכה הברייתא: חֲמוֹרוֹ שֶׁל רַבָּן גַּמְלִיאֵל, הָיְתָה טְעוּנָה דְּבַשׁ, וְלֹא רָצָה לְפוֹרְקָהּ מעל החמור עַד מוֹצָאֵי שַׁבָּת, וּלְמוֹצָאֵי שַׁבָּת, מֵאָה החמור.

שואלת הגמרא: מדוע לא פרק רבן גמליאל את הדבש מהחמור בשבת, וְהָאֲנַן תְּנַן – והרי שנינו במשנתינו, נוֹטֵל מעל הבהמה את הַכֵּלִים הַנִּיטָּלִין בשבת, ודבש הרי הוא דבר הראוי לשימוש בשבת ומותר לטלטלו. מתרצת הגמרא: כְּשֶׁהִדְבִּישׁ – המעשה ברבן גמליאל, היה בדבש שהחמיץ, שאינו ראוי לשימוש בשבת ואסור לטלטלו. מבררת הגמרא: דבש שֶׁהִדְבִּישׁ לְמַאי חָזֵי – למה הוא ראוי, ומדוע הביאו רבן גמליאל. משיבה הגמרא: שהוא ראוי לִכְתִּיתָא דְּנַמְלֵי – להניח על פצעי גמל.

שואלת הגמרא: וַיַּתִּיר חֲבָלִים וְיִפְּלוּ שַׁקִּין, כמו ששנינו במשנתנו שדבר שאינו ניטל בשבת מתיר את החבלים והשקים נופלים מאליהן, ומדוע הניח רבן גמליאל את הדבש על החמור עד מוצאי שבת. מתרצת הגמרא: אם היה מתיר את החבלים כדי שיפלו השקים, מִיצְטְרוּ זִיקֵי – היו נבקעים נודות הדבש בנפילתם לארץ.

שואלת הגמרא: וְיָבִיא כָּרִים וּכְסָתוֹת וְיָנִיחַ תַּחְתֵּיהֶן, ואז יוכל להתיר את החבלים ויפלו השקים עליהם. מתרצת הגמרא: הכרים מַסְנְפִי – יטנפו בדבש שישפך עליהם, ושוב לא יהיו ראויים לשימוש בשבת, וְקָמְבַטֵּל כְּלִי מֵהֵיכָנוֹ – ונמצא שביטל כלי מהשימוש שהיה ראוי לו קודם לכן.

שואלת הגמרא: וְהָאֵיבָא – והרי יש כאן צַעַר בַּעֲלֵי חַיִּים שמצטער החמור במשא שעליו, ואיסורו מדאורייתא, ומדוע איסור זה אינו דוחה איסור ביטול כלי מהיכנו שהוא מדרבנן. מתרצת הגמרא: קָסָבַר רבן גמליאל צַעַר בַּעֲלֵי חַיִּים אינו אסור אלא מִדְּרַבָּנָן, ואינו דוחה איסור דרבנן אחר.

הגמרא דנה בפרטי האיסור להשתמש בבהמה בשבת: אַבֵּי אַשְׁכְּחֵיהּ לֵיהּ [–מצאו] לְרַבָּה, דְּקָא מְשַׁמֵּשׁ לֵיהּ לִבְרֵיהּ אַנְבָּא דַּחֲמָרָא – כשהוא משפשף את בנו התינוק על גב החמור בשבת כדי לשעשעו, אָמַר לֵיהּ אביי לרבה, הרי קָא מְשַׁתַּמֵּשׁ מַר בְּצַעֲלֵי חַיִּים, ושנינו (ביצה לו:) שאין רוכבים על בהמה בשבת, והוא הדין שכל תשמיש בבהמה אסור בשבת. אָמַר לֵיהּ – השיב לו רבה לאביי, צָדְדִין הֵן – איני משתמש על החמור אלא בצידיו, וּצְדָדִין לֹא גָּזְרוּ בֵּהּ [–בהם] רַבָּנָן, משום שאין זה דרך תשמישו.

וממשיך רבה ואומר: מָנָא תֵּימְרָא – ומהיכן אני לומד דין זה, מִדְּתָנַן – ממה ששנינו במשנתנו, שאם היתה בהמתו טעונה דברים שאינם ניטלים בשבת מַתִּיר חֲבָלִים וְהַשַּׁקִּין נוֹפְלִין, מַאי לָאו – האם אין מדובר במשנה, בְּחָבֵר גּוּוֵלְקֵי – בשני שקים המונחים משני צידי החמור ומחוברים יחד ברצועות, דְּהָווּ לְהוּ צְדָדִין – שבשעה שמתיר את החבלים צריך הוא להתקרב לחמור, ולהישען ולהשתפשף בצידי החמור, וּמוכח שֶׁצְּדָדִין לֹא גָּזְרוּ בֵּהּ רַבָּנָן.

השיב לו אביי: לָא – אין להוכיח מהמשנה שבצדדים לא גזרו חכמים, שיש לומר שהמשנה מדברת בְּחָבֵר אַגְלוּוְקֵי – בשקים שאינם מחוברים יחד, אלא רק תפוסים יחד על ידי מסמר קטן שנכנס בטבעת מתכת שבראש הרצועה, וכשמושך מעט את הרצועה, המסמר יוצא והשקים נופלים כל אחד מצידו, דְּלֹא הָווּ צְדָדִין – שבאופן זה אינו צריך להשתמש בצדדי הבהמה לצורך הורדת השקים מהבהמה. אִי נַמִּי בְּלַבָּתָא – או גם אפשר להעמיד באופן שבכל ראש שק יש טבעת של חבל, ומכניס טבעת אחת בטבעת השניה ונוטל עץ קטן ומכניסו לתוך הטבעת הפנימית, ובזה נתפסים השקים, וכשבא לפרוק את השקים מושך את העץ והשקים נופלים, שאף באופן זה אינו צריך להשתמש בצדדי הבהמה בכדי להוריד את השקים מהבהמה.

אביי מקשה לרבה ממשנה: אֵיתֵיבֵיהּ – הקשה אביי לרבה, שנינו במשנה (סוכה כב:), אם היו שְׁתַּיִם מדפנות הסוכה עשויות בִּידֵי אָדָם, וְדופן אַחַת בְּאֵילָן, כלומר, שהאילן משמש כדופן השלישית של הסוכה, הסוכה כְּשֵׁרָה, וּמכל מקום אֵין עוֹלִין לָהּ – אין נכנסים בסוכה בְּיוֹם טוֹב, משום שרגילים היו להשתמש בסכך להניח עליו חפצים, וכיון שסכך הסוכה קשור בדפנותיה, נמצא שכשהוא משתמש בסכך להניח עליו חפציו הרי הוא משתמש באילן. ומבארת

המשך בעמוד קנג

הגמרא את הקושיא: **מַאי לָאו** – האם לא מדובר **דְּחָק בֵּיהּ** – שחקק הרבה נקבים **בָּאִילָן**, והכניס קנים בתוך הנקבים והקנים האלו משמשים דופן לסוכה, **דְּהָווּ לְהוּ צְדָדִין** – ונמצא שאינו משתמש באילן עצמו, אלא בדבר אחר שהוא מחובר לאילן, שדינו כצדדי האילן, ואף על פי כן שנינו שאין עולים לה ביום טוב, **וּבהכרח שצְדָדִין אֲסוּרִין**, וקשה על רבה שהתיר להשתמש בצדדי בהמה. מתרץ רבה: **לֹא** – אין מדובר שנעץ הדפנות באילן, אלא **דְּכַפְּיֵיהּ לָאִילָן** – שהיטה את ענפי האילן לצד אילן אחר, וקשרם עם ענפי האילן השני, ומהם נעשה הדופן, **וְאַנַּח סִיכּוּךְ עִילָּוֵיהּ** – והניח עליהם הסכך, ונמצא **דְּקָמְשַׁמֵּשׁ** – שהוא משתמש **בָּאִילָן** עצמו, ולכך נאסר השימוש בו ביום טוב.

חוזר אביי ושואל: **אִי הָכִי** – אם כן שמדובר שמשתמש באילן עצמו, **אֵימָא סֵיפָא** – אמור ובאר את הסיפא של המשנה, ששנינו בסיפא שאם **שָׁלֹשׁ** מהדפנות עשויות **בִּידֵי אָדָם, וְאַחַת בָּאִילָן**, הסוכה **כְּשֵׁרָה, וְעוֹלִין לָהּ בְּיוֹם טוֹב, וְאִי דְּכַפְּיֵיהּ לָאִילָן** – ואם מדובר כאן שהיטה את ענפי האילן, ועשה מהם דפנות, יקשה **אַמַּאי** – מדוע **עוֹלִין לָהּ בְּיוֹם טוֹב**, והלא הסכך נשען עליו, ונמצא משתמש באילן. השיב לו רבה: **וְאֶלָּא מַאי** – מה רצונך לומר, שנעמיד את המשנה באופן שנעץ קנים בנקבים שבאילן, ואין עולים לה ביום טוב משום **שצְדָדִין אֲסוּרִין, סוֹף סוֹף** אף לדבריך יקשה, **אַמַּאי** – מדוע כשעשה שלש דפנות בידי אדם ואחת באילן **עוֹלִין לָהּ בְּיוֹם טוֹב**, והרי אף באופן זה משתמש הוא בצדדי האילן. **אֶלָּא** בהכרח יש לומר, **דְּהָתָם** – ששם בסיפא, הטעם שעולים לה ביום טוב, הוא משום שמדובר **בִּגְוָאזָא פַּרְסִכְנָא** – אילן עם ענפים מרובים היוצאים ומתפשטים לצדדים, **דְּאִילָן גּוּפֵיהּ דּוֹפֶן בְּעָלְמָא הוּא דְּשַׁוְּוֵיהּ** – שמשתמש באילן לשם דופן בלבד, ואינו משעין את הסכך עליו, ובאופן זה אין הסכך נחשב מצדדי האילן ורשאי להשתמש בו ביום טוב. ונמצא שאיך שנפרש, אין הסיפא דומה לרישא, שכן בסיפא מדובר שלא סמך את הסכך על הדפנות, ואילו ברישא מדובר שסמך את הסכך על דפנות הסוכה, ואם כן יכולים אנו להעמיד את הרישא באופן שהדפנות עשויים מהאילן עצמו, ולפיכך אין עולים לה ביום טוב, משום שהוא משתמש באילן עצמו, ואין להוכיח מכאן שצדדי האילן אסורים.

מוסיף רבה לדייק מהמשנה: **דַּיְקָא נַמִּי** – וכך מדויק מהמשנה שבסיפא מדובר כשלא סמך את הסכך על האילן, **דְּקָתָנֵי** – ששנינו במשנה, **זֶה הַכְּלָל, כָּל אִילּוּ שֶׁיִּנָּטֵל הָאִילָן וִיכוֹלָה** הסוכה **לַעֲמוֹד, עוֹלִין לָהּ בְּיוֹם טוֹב**, הרי שמדובר בסיפא באופן שאין הסכך נשען על האילן, שאם לא כן לא היתה הסוכה יכולה לעמוד כמות שהיא בלא האילן. מסיקה הגמרא: **שְׁמַע מִינָּהּ** – אכן יש להוכיח מהמשנה, שבסיפא מדובר כשלא סמך את הסכך על האילן.

הגמרא רוצה לומר ששאלה זו, אם מותר להשתמש בצדדי בהמה ואילן, מחלוקת תנאים היא: **לֵימָא כְּתַנָּאֵי** – האם נאמר ששאלה זו, מחלוקת תנאים היא, ששנינו בברייתא: **אֵין עוֹלִין לָהּ** [–לסוכה שסמוכה על אילן] **בְּיוֹם טוֹב, רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אוֹמֵר מִשּׁוּם רַבִּי מֵאִיר, עוֹלִין לָהּ בְּיוֹם טוֹב**. ומבארת הגמרא: **מַאי לָאו בְּהָא קָמִיפְלְגִי** – האם לא נחלקו בדין זה אם מותר להשתמש בצדדי האילן, והיינו באופן שחקק נקבים באילן והניח בהם קנים וסיכך עליהם, והרי הוא משתמש בצדדי האילן, **דְּמַר** – תנא קמא **סָבַר, שצְדָדִין אֲסוּרִין, וּמַר** – רבי מאיר **סָבַר**, שצדדים **מוּתָּרִין**. דוחה הגמרא: **אָמַר אַבַּיֵי, לֹא** – אין הכרח שנחלקו בזה, שאף אם נבאר שנחלקו לענין איסור משתמש באילן, יש לומר **דְּכוּלֵּי עָלְמָא** – שבין תנא קמא ובין רבי מאיר סוברים **שצְדָדִין אֲסוּרִין, וְהָכָא** – וכאן בברייתא, אם מותר להשתמש **בְּצִדֵּי צְדָדִין קָמִיפְלְגִי** – נחלקו, כלומר, בדבר המחובר לדבר המחובר לאילן. שהשימוש בסכך המונח על גבי קנים הנעוצים באילן, אינו נחשב לשימוש בצדדי האילן, אלא לשימוש בצדדי צדדיו, שהקנים הם צדדי האילן, והסיכוך הנתון על גבם, הוא צדי צדדים, ובזה נחלקו, **מַר** – תנא קמא **סָבַר צִדֵּי צְדָדִין אֲסוּרִין, וּמַר** – ורבי מאיר **סָבַר צִדֵּי צְדָדִין מוּתָּרִין**. רבא חולק על אביי: **רָבָא אָמַר**, אין לחלק בין צדדים לצדי צדדים, **וּמַאן דְּאָסַר** – האוסר להשתמש **בִּצְדָדִין, אָסַר נַמִּי** – אוסר גם להשתמש **בְּצִדֵּי צְדָדִין, וּמַאן דְּשָׁרֵי** – והמתיר להשתמש **בְּצִדֵּי צְדָדִין, שָׁרֵי נַמִּי** – מתיר להשתמש גם **בִּצְדָדִין**, ובהכרח שנחלקו תנא קמא ורבי מאיר אם מותר להשתמש בצדדים.

הגמרא מביאה קושיא על רבא מברייתא: **אֵיתִיבֵיהּ** – הקשה **רַב מְשָׁרְשְׁיָא לְרָבָא**, שנינו בברייתא באדם המניח עירוב תחומין, **נָעַץ**